

Poštnina plačana v gotovini!

ODVETNIŠKA PISARNA

Uredništvo in upravništvo:
Wildenrainerjeva ul. 15/III.
Dopisi morajo biti podpisani
in frankovani.

**GLASILO ODVETNIŠKEGA IN
NOTARSKEGA URADNIŠTVA**

== Izhaja vsak mesec. ==
Naročnina stane za celo
leto 24 dinarjev. — Po-
samezna številka 2 dinarja.

Štev. 9 in 10.

V Mariboru, mesca novembra 1922.

Leto IX.

Vabilo

na

redni občni zbor

**društva odvetniških in notarskih uradnikov — za obseg kraljevine
SHS — s sedežem v Mariboru,**

**ki se vrši v nedeljo, dne 10. decembra 1922 ob 9. uri dopoldne v Mariboru v dvo-
rani restavracije pri Stari pivovarni (Halbwidl) v Jurčičevi ulici.**

DNEVNI RED:

1. Pozdrav predsednika.
2. Poročilo društvenega vodstva (predsednika, tajnika, blagajnika).
3. Poročilo nadzorstva.
4. Poročilo Ptujске krajevne skupine.
5. Poročilo tiskovnega odseka društvenega glasila „Odvetniška pisarna“.
6. Zveza Društev privatnih nameščencev Slovenije v Ljubljani.*
7. Določitev članarine in naročnine.
8. Mezno gibanje in novi tarifi.
9. Volitve novega odbora ter tiskovnih odsekov.
10. Slučajnosti.

Dolžnost vsakega rednega člana je, da pride točno na občni zbor ter na dnevnem redu aktivno sodeluje. Ptujсka skupina naj se občnega zbora po delegatu (delegatinji) udeleži ali pa pismeno pošlje svoje predloge.

Tudi podporni člani se vabijo, da prisostvujejo s posvetovalnim glasom. Celjsko tovariško društvo se vabi, da pošlje delegata ali pismene nasvete.

Samostojne predloge je pismeno izročiti društvemu predsedniku pred občnim zborom ter iste na zborovanju ustmeno utemeljiti, inace se bodo prečitali.

MARIBOR, dne 22. novembra 1922.

Blagajnik:
Franjo Moškon.

Predsednik:
Drag. Gilčvert.

Tajnik:
Jos. Cilenšek.

Poziv!

Gospode naročnike (šefe in tovariše) prosimo, ker sklepamo letne račune, da nam določijo naročnino za naš list. Večina gg. šefov in tovarišev še ni plačala naročnine v kljub večkratnim pozivom v našem glasilu.

Od gg. tovarišev pričakujemo toliko stanovskega čuta, da bodo list vsaj plačali, če že niso duševno sodelovali.

Mislimo, da ne bode nobenega, ki bo čakal, da bi bili primorani ga opominjati. Kdor lista ni vrnil, se smatra naročnikom in bomo zahtevali od dotičnika plačilo celoletne naročnine.

Uredništvo.

Novi tarifi in naše pričakovanje!

Naredbe ministra pravde z dne 14. oktobra 1922 št. 43713 o notarskih tarifih, št. 28275 o tarifih za pristojbine notarjev kot sodnih komisarjev in št. 48816 o odvetniški tarifi za področje višjih deželnih sodišč v Ljubljani in Splitu so stopile v veljavo dne 1. novembra 1922. (Uradni list z dne 28. oktobra 1922 št. 356).

S tem je ugojeno opravičenim zahtevam odvetnikov in notarjev ter željam njihovega uradništva, ki je stremilo za časovnim razmeram primernimi in pravičnimi tarifi, ki naj naše izdelke vladajoči draginji in sedanji valuti primerno nagradijo.

Kar se tiče postavk, ki se nanašajo na manipulativno delo, dijete itd. se naše nade niso izpolnile, ker so predlagatelji in zakonodajstvo polagali očitno premalo važnosti tozadevnim opravkom. Kar pa se tiče konceptnih izdelkov, vlog, razprav itd., se je dosedanji tarif potrojil in početvoril.

S tem je dana podlaga za blagostanje odvetnikov in notarjev ter njih uradništva, ako bodo pisarne pravilno vodjene in ako bode v njih vladala pravičnost napram uradništvu ter pravilna razdelitev pisarniškega poslovanja.

Glede šefov še pride v poštev važno dejstvo, da se naj od vlade popiše odvetniške in notarske pisarne, izda naredbo, ki naj določi za posamezne kraje gotovo število odvetnikov (število notarjev je že itak določeno), da bode teh tarifov deležno le ono število odvetnikov, ki je teritorialno in v očigled množine sodnih opravil res potrebno in ki bode redno in častno vodilo svoje pisarne.

Da gospod minister pravde najbrže tudi na tozadevno ozdravitev odvetništva misli, bilo bi sklepati iz dejstva, da je že odredil popis vseh diplomiranih pravnikov, ki so naši državljani.

Glede uradništva pa pride z ozirom na nove tarife posebno v upoštevanje kvalifikacija, usposobljenosti, perfektnosti in stalnosti.

§ 1 naredbe o odvetniški tarifi navaja, da je opravke odvetnikov in njih pisarnic nagrajati po določilih te tarife.

S tem je jasno izraženo, da tarifi niso izdani le za šefe t. j. odvetnike in notarje, temveč tudi za njih uradništvo. Z drugimi besedami, tarifi niso izdani za šefe osebno, temveč za odvetniške in notarske pisarne, katere pa tvori šef in pisarniško osebje skupaj.

Ako se torej dohodki teh pisarn po novih tarifih zvišajo, nimajo se zvišati dohodki le šefu, temveč tudi pisarniškem osebju v razmerju izdelkov posameznikov. Da igra pri tem važno vlogo pravilna razdelitev pis. dela ter strokovna izobrazba in perfektnost posameznikov, je na dlani. Ako ima šef neizvežbano uradništvo, mora glavno delo sam izvršiti, vsled zastankov tudi marsikatero vlogo opustiti, ker mu tako uradništvo

pri izdelkih ne more pomagati in je posledica tega, da šef največ sam izdela in največ zasluži, pa se mora sam tudi največ truditi in jeziti. Tak šef ne more biti istočasno v svoji pisarni in sodnji in v njegovi odsotnosti postajajo stranke v pisarni nestrpne. Ker jih ne more nikdo uslužiti, odhajajo v druge pisarne in dotični šef je s tem večkrat prikrajšan za velike svote zaslužka.

Ako pa ima šef zanesljive in izvežbane konceptne moči ter perfektne strojepiske, potem je on sam v delu razbremenjen in opravi le najtežja juridična opravila, med tem, ko mu tekoče posle v in izven pisarne reši pisarniško osebje. S tem pa je šef tudi le del pisarniških dohodkov sam zaslužil, vse ostale dohodke (in ti so navadno višji) pa je zaslužilo pisarniško osebje.

Da se vsled tri do štirikrat večjih dohodkov pisarn morajo primerno zvišati tudi mesečni prejemki vsakega posameznega nameščenca v pisarni, o tem ni nikakega dvoma.

Gre le za visokost in časovni tempo, v kojem se imajo plače uradništva zvišati v primeru višjih dohodkov posameznih pisarn.

Odbor je tozadevno vprašanje že pretresoval ter došel do zaključka, da naj spregovore najprvo odvetniki in notarji ter dne 30. novembra 1922 pri izplačilu z dejanji pokažejo, kako oni pojmujejo dohodke po novem tarifu napram svojim sodelavcem.

Na to pa bode uradništvo na občnem zboru dne 10. decembra 1922 obravnavalo to pereče in za naš stan prevažno vprašanje.

Tarifi se zde na prvi hip visoki. Ako pa pomislimo, da današnja krona ne odtehta več niti predvojnega krajcarja, so posamezni postavki normalni in za manipulativna opravila celo prenizki.

Enako je s plačami uradništva. Za strojepisko, ki dobiva danes 4000 K, odgovarja ta znesek predvojni plači le do zneska 80 K, za koncipijente ali pis. ravnatelje, ki dobivajo sedaj 7000 K, bi to odgovarjalo komaj 140 K predvojne plače, ako se računa krono za 1 krajcar. Ker pa današnja krona ne odtehta več predvojnega krajcarja, ne doseza II. kategorija niti predvojne plače 140 K in I. kategorija ne 80 K, čeravno so pred vojno prejemale mesečno prvi 160 K in drugi 300 K, kar bi danes niti ne odgovarjalo plači 8000 K, odnosno 14.000 K.

Z dosedanji prejemki smo se komaj preživeli. Za obleko ni nič preostajalo. Nekateri tovariši, zlasti če imajo skrbeti za družino, so prav slabo oblečeni. Predvojno obleko so dali že po 2 krat obrniti, sedaj to v tretjič ni več mogoče, ker je blago oguljeno in raztrgano, novo obleko in perilo si pa vsled horendnih cen ne morejo kupiti. Strojepisne morajo plačevati za borno hrano in stanovanje 3000 K in več, tako, da s sedanjo plačo marsikatera ni mogla izhajati, ako ni imela podpore od svojcev. Z novimi tarifi je omogočeno,

da se ta mizerija odpravi. Je pa že tudi skrajni čas. Mi smo uvaževali, da so bili pis. izdelki po starih tarifnih sramotno nizko honorirani in da so se umstveni izdelki daleč zapostavljali za ročnimi opravili in drugovrstnimi izdelki in da naše pisarne niso to donašale, kar bi v očigled opravljenih poslov donašati morale.

Zato smo bili v naših zahtevah skromni. Posledica tega pa je bila, da so številno izvežbane konceptne moči ter perfektne strojepiske zapustile naš stan ter prestopile k bankam in v industrijske pisarne.

Ob sedanjih tarifnih ter pametni razdelitvi odvetniških pisarn bode omogočeno, da se obdrži ostanek dosedanjega dobrega pisarniškega uradništva ter izvežba začetnike-ce v dobre in stalne uradnike. Opažamo še, da so nam neobvezno nekateri odvetniki že izjavili, da nameravajo za sedaj zvišati svojim nastavljenecem dosedanje prejemke na 100%, ker so tarifi zvišani na 300%—400%.

Podpisano društvo prosi vsled tega vse svoje člane (tudi Ptujsko skupino), da nam v času med 1. in 9. decembrom 1922 gotovo naznanijo, kakšne plače se jim je 30. novembra 1922 izplačalo in kake predloge stavijo glede reguliranja minimalnih plač za občni zbor dne 10. decembra 1922.

Od gg. odvetnikov in notarjev pa pričakujemo, da pokažejo dejansko že 30. novembra 1922 brez našega nadaljnega posredovanja, kako pojmujejo določbe novih tarifov.

Maribor, dne 20. novembra 1922.

Društvo odvetniških in notarskih uradnikov v Mariboru.

Blagajnik: Predsednik: Tajnik:
Franjo Moškon. Dragotin Gilčvert. Jos. Cilenšek.

Zveza društev privatnih nameščencev Slovenije v Ljubljani.

Sestanek članov „Kluba privatnih nameščencev Delavske zbornice“ ter zastopnikov društev, ki so pristopili k „Zvezi privatnih nameščencev“, se je vršil v nedeljo, dne 17. 9. 1922 popoldne po seji „Delavske zbornice“ v posvetovalnici mestnega magistrata v Ljubljani.

Razen udeležnikov ustanovne seje dne 28. maja 1922 (imena že priobčena v št. 5 in 6 „Odvetniške pisarne“) sta došla še zastopnik „Društva odvetniških in notarskih uradnikov v Mariboru“ tov. Gilčvert in zastopnik „Zveze in društva delovodij v Ljubljani“ tov. Čargonja.

Dnevni red je vseboval: 1. Pravila „Zveze“, 2. List „Organizator“, 3. Socijalno zavarovanje, 4. Volitve v Pokrajinski zavod, 5. Slučajnosti.

Predsedoval je predsednik Kluba tov. Urbančič, obširen referat pa je imel klubov tajnik tov. Evgen Lovšin, ki je referiral o pravilih Zveze stanovskem glasilu „Organizator“ in socijalnem zavarovanju.

Na to so sledila poročila posameznih društev o njihovem delovanju, raznih dogodkih in željah. Radi obsežnosti posameznih poročil prijavljamo le par važnejših stvari in referat zastopnika odvetniškega in notarskega uradništva.

Tov. Čargonja poročal je o „Zvezi in društvu delovodij“, ki bi bilo pripravljeno pristopiti k Zvezi, vendar le pod pogojem, ako bi ne bilo treba likvidirati, temveč, da pristopijo kot samostojna enota. Predsednik tov. Urbančič obrazloži smisel Zveze in v ta namen prikrojena pravila, da ima Zveza zgolj namen združevati samostojna društva brez vsakega upliva na njih avtonomijo, katero se hoče ravno ščititi. Tov. Čargonja se s pojasnili zadovolji ter bode priporočal pristop. Omenja, da je njih članstvo z listom „Organizator“ zadovoljno ter izraža željo, da bi se za nje po dogovoru v listu dalo na razpolago pol strani za izključno one zadeve, ki se tičejo delovodij. Temu bode Zveza drage volje ugodila.

Predsednik tov. Urbančič omenja, da so se tovariši iz Trbovelj zahvaljevali Zvezi za dosežen uspeh v njihovem mezdnem gibanju, s čimer so trboveljski tovariši dokaj zadovoljni ter izražajo željo, da bi se jih tudi v bodoče v njihovem gibanju tako dobro in spretno podpiralo.

Tovariši iz Jesenic so se oprostili, da ne morejo vsled važnih zadržkov prisostvovati seji, povabili pa so Klub in Zvezo, da se udeležita njihovega občnega zbora, ki se vrši 22. 9. 1922 ter poročata o položaju.

Tov. Urbančič je kot zastopnik „Pomočniškega zbora“ in na novo ustanovljenega „Društva trgovskih in industrijskih nameščencev Slovenije v Ljubljani“ poročal o mezdnem gibanju trgovskih nastavljenecv, katero vodi „Pomočniški zbor“, zajedno pa mu pomaga pri tem težkem delu omenjeno društvo. Objednem je sporočil, da se je imenovano društvo ustanovilo in da šteje pri svojem začetku že preko 300 članov.

Tov. Gilčvert poroča kot član Delavske zbornice in kot predsednik društva odvetniških in notarskih nameščencev v Mariboru o gibanju tega stanu po Sloveniji.

Naš sloj je raztrošen po raznih mestih in trgih Slovenije. Radi tega je naše tovariše prav težavno organizirati. Igra pri tem veliko vlogo dejstvo, da so poedinci raznih kategorij različno kvalificirani, da stoje umstveno in delovno na različnih stopinjah izobrazbe in da žive nekateri le prevečkrat pod uplivom vsakokratnega šefa, odnosno različnega ustroja dotične pisarne.

Ako privzamemo za podlago stanovsko statistiko od 1. novembra 1921, naštejemo po Sloveniji 179 odvetniških in 57 notarskih, skupaj torej 206 pisarn. Povprečno pridejo na vsako pisarno 3 nameščenci, kar bi dalo 708 tovarišev in tovarišic. Ker pa deluje po marsikateri pisarni večje število uradništva in ker le

tem lahko prištevamo tudi koncipijente-kandidate (ki so kot pripravniki za bodoči stan gotovo naši pisarniški tovariši), lahko se računa po celi Sloveniji na okroglo 1000 nameščencev.

Po tem ključu odpade na bivšo Kranjsko 81 odvetniških in 30 notarskih pisarn z 333 osebjem ter na bivšo Štajersko 98 odvetniških in 27 notarskih pisarn z 375 uradništvom. Danes je slika drugačna, ker je bilo od 1. novembra 1921 otvorjenih večje število odvetniških pisarn.

Najstarejše stanovsko društvo je v Celju, ki je imelo dne 4. januarja 1896. ustanovni občni zbor ter je pod predsedstvom g. Ivana Bovha desetletja uspešno delovalo ter izdajalo lastno glasilo „Slovenska pisarna“. Današnjega števila članstva tega društva ne morem natančno označiti, ker mi podatki žal niso na razpolago, štelo pa bode rednih in podpornih članov okrog 50.

Drugo najstarejše stanovsko društvo je bilo v Ljubljani. Na občnem zboru I. skupine Celjskega društva v Ljubljani dne 3. 9. 1902 bil je izvoljen predsednikom tov. Josip Christof.

Kmaló se je ta skupina osamosvojila ter ustanovila lastno društvo v Ljubljani, ki je nekaj časa izdajalo tudi svoj list. Bila je neka agilna doba, ko je to društvo štelo med svoje člane odlične organizatorje ter je to društvo bilo na Slovenskem najbolj močno.

Za tem se je ustanovilo stanovsko društvo v Gorici, kamor se je preneslo uredništvo Slovenske pisarne. Do vojne je izhajal list v Gorici. Članstvo se je zavedalo moči organizacije, bilo je disciplinirano, vsled česar je doseglo primerno upoštevanje ter najvišje plače, ki se jih po Kranjskem in Štajerskem ni dalo doseči.

Vojna je odvzela pisarnam najboljše moči. Ob preobratu smo zgubili Primorsko in s tem je bil zadan udarec tudi naši organizaciji v Gorici, kjer se naši tovariši še do danes niso povzpeli do lastnega društva. Bolj agilni so postali naši tovariši v Trstu. Zanimajo se za stanovske organizacije, snujejo lastno društvo v Trstu ter so v lepem številu naročeni na „Odvetniško pisarno“, pri koji tudi aktivno sodelujejo.

Tudi po Kranjskem in Štajerskem se naši najboljši kolegi niso več vrnili v odvetniške in notarske pisarne. Kdor ni ostal na bojnem polju, ta si je poiskal ob preobratu službe drugod. Po raznih denarnih zavodih in po javnih uradih najdemo sedaj naše tovariše večinoma na vodilnih in odgovornih mestih.

S tem pa je razpadlo samostojno društvo tudi v Ljubljani. Dne 4. septembra 1918 je še imelo občni zbor ter je štelo le še 14 članov.

Istodobno razširjalo je „Društvo zasebnih nameščencev v Ljubljani“ organizatorično delo v vrstah različnih kategorij zasebnega uradništva. Pritegnilo je tudi odvetniško in notarsko uradništvo po Kranjskem kot skupino, vsled česar je bilo staro samostojno društvo zapuščeno in slednjič od vlade razpuščeno.

Nova skupina je štela leta 1920 37 članov, leta 1921 le 23 in danes menda nikdo več ne plačuje, vsaj tako se nam od raznih strani zatrjuje, da se naši ljubljanski tovariši prav nič več ne zanimajo za lastno skupino in da živijo v popolni stanovski brezbriznosti.

Ta skupina je imela menda zadnji občni zbor dne 24. februarja 1921, ko se je izvolilo predsednika g. Jos. Bole in 5 odbornic. Ko je tudi tov. Bole izstopil iz odvetniške pisarne, zavladovalo je splošno mrtvilo in iz te letargije niso prebudili naših ljubljanskih tovarišev, ne pozivi od strani raznih sorodnih društev, niti osebne intervencije poedincev.

Za to pa razumemo izvajanja „Uradnika“ z dne 28. februarja 1921, ko nam omenja, da so se takrat gibale plače v Ljubljani mesečno od 900 do 1400 K. Pozneje smo čitali, da pohajkujejo po ljubljanskih odvetniških pisarnah stojepisne s sramotno plačo 150 K.

Še 16. septembra 1922 se je zglasila pri našem društvu stojepiska s 3-letno prakso, ki je imela še ta mesec pri nekem ljubljanskem odvetniku le 700 K plače.

Sinoči sem moral slišati, da se v Ljubljani ljudje odvetniških in notarskih nameščencev naravnost ogibljejo in sramujejo. Nam se to dozdeva skoro neverjetno, pa ob tako nizki stanovski zavednosti naših ljubljanskih tovarišev-ic so tudi čudeži mogoči.

V Mariboru smo si ustanovili lastno društvo leta 1919. Čeravno sega po pravilih naš delokrog po celi Sloveniji, smo vendar iz lastne inicijative omejili naše delovanje le na mariborsko sodno okrožje, prepustivši delovanje po celjskem sodnem okrožju celjskemu stanovskemu društvu in nadejajoč se, da bodo tovariši po bivšem Kranjskem itak oživili lastno društvo v Ljubljani. Ako pa tudi v bodoče ne bode opaziti lastnega delovanja po Ljubljani, bode naše društvo sprejelo tudi iz Kranjske in celjskega okrožja one tovariše-ice kot člane, ki so za to že zaprosili, a bili od nas na pristojna lastna društva nakazani.

Mariborsko društvo se je razmeroma hitro širilo. Ob ustanovitvi dne 18. junija 1919 šteli smo le 13, dne 20. julija 1919 že 21, dne 14. marca 1920 69 in dne 1. oktobra 1921 73 članov. Danes štejemo 3 častne, 89 rednih, 45 podpornih, skupaj 137 članov. Seveda bivajo tudi po mariborski oblasti taki tovariši-ce, ki so za organizacijo premalo izobraženi ali pa za uradniški naslov sploh še nezreli.

Organizacijo, ono skrivno moč, ki nevidno dolbe globoke struge, to uspešno orožje vrtimo v lastnem glasilu „Odvetniška pisarna“, ki jo tiskamo v 500 izvodih ter razdajamo 420 naročnikom, ki pa razun Mariborčanov in Ptujčanov ne plačujejo vsi redno naročnine.

V društvu se ogiblujemo politike ter simpatiziramo z vsako strokovno organizacijo, ki si je začrtala smeri za povzdigo duševnega in gnotnega položaja zasebnega uradništva.

Radi tega se je naše društvo tudi z veseljem odzvalo povabilu Zveze na današnji sestanek.

Dne 14. 9. 1922 smo o tem v izredni seji sklepali in odbor mi je poleg tovariških pozdravov na vse skupščinarje zlasti naročil, da Vam v imenu našega društva sporočim naslednje točke:

1. Pozdravljamo ustanovitev „Zveze“, ki naj bode vrhovna zastopnica združenih društev zasebnih nameščencev nasproti oblastim ter zaščitnica naših interesov. Zveza naj nadzoruje delovanje že obstoječih društev privatnih nameščencev vseh vrst ter pospeši tudi organiziranje zanemarjenega uradništva po odvetniških in notarskih pisarnah, ki je raztrošeno po celi Sloveniji.

2. Ne le radi gmotnega stanja vsakega posameznika, temveč tudi radi aktivnega sodelovanja pri socialnem pokretu in še posebej radi volitev v Delavsko zbornico, Pokojninski zavod in Bolniški zavod je neobhodno potrebno, da je poleg raznih kategorij privatnih nameščencev zlasti vsak odvetniški in notarski nameščenec organiziran in da izpolnjuje društvene dolžnosti ter se poslužuje društvenih pravic.

3. Premikajočo draginjsko doklado za uradništvo po odvetniških in notarskih pisarnah je po našem mnenju težko uvesti. Plača za posamezne kategorije in po raznih mestih so še tako različne, da bi bila evidenca glede temeljnih plač skoro neizvedljiva.

Za podlago temeljne plače in premikajoče dragoklade moramo ustvariti predpogoje s tem,

- a) da se vsak uradnik-ica vpiše v pristojno stanovsko organizacijo,
- b) da se vse neorganizirano uradništvo ter penzioniste sukcesivno odstrani iz odvetniških in notarskih pisarn.
- c) da se zasigura stalnost in boljša bodočnost izkristaliziranemu uradništvu,
- č) da se pri nastavljenju sprejema v službe le kvalificirano in strokovno izobraženo uradništvo in sicer v prvi vrsti iz strokovnih organizacij ter začetnika sprejema le v pomanjkanju kvalificiranega uradništva. V nobeni pisarni ne sme biti več ko eden začetnik oz. začetnica,
- d) da se doseže sedajnim razmeram primerne tarife, ki naj tudi manipulativno delo primerno honorirajo, da si strojepiske z dnevnimi izdelki zamorejo same odslužiti svoje prejemke, kar je danes pri tozadevno nizkih tarifih povsem izključeno, vsled česar se šefi krčijo povišanju plač, češ, da strojepiske itak participirajo na duševnih izdelkih konceptnega uradništva,
- f) in slednjič bodo morale vse organizacije in pristojne oblasti delati na to, da se ustali številno novo naseljevanje odvetnikov, zlasti pa pomnoževanje tega stanu po sodnih svetnikih vsled predčasnega izstopa iz sodne službe.

4. Da se varuje ugled ter zasigura vsaj prilično eksistenčno možnost sedaj poslujočim odvetnikom in s tem eksistenco ter stalnost njih uradništvu — brez kojega si redno poslujoče odvetniške pisarne ni misliti — je treba pri vladi doseči primeren in pravičen numerus clausus ali vsaj nekako porazdelitev odvetnikov odnosno lokaliziranje advokature.

5. Z ozirom na razloge ad 3. je naše društvo v Mariboru pri seji 14. septembra 1922. sklenilo zahtevati minimalne mesečne prejemke od 1. oktobra 1922 naprej: za 1. kategorijo izvežbane koncipijente ter kvalificirane pis. ravnatelje K 8000—, perfektne strojepiske K 4000—, ostalo osebje tem številkam razmerno višje plače kot dosedaj in to začasno, dokler se draginjske razmere ne predrugačijo in dokler se ne izvojuje izboljšanih tarifov.

V boljše razumevanje navajam gibanje plač našega stanu v Mariborskem okrožju od preobrata 1919. pa do danes;

	Kat. I.	Kat. II.
Od 18. VI. 1919—1. I. 1920	K 600	K 300
„ 1. I. 1920—1. IV. 1920	„ 1200	„ 600
„ 1. IV. 1920—1. IX. 1920	„ 2000	„ 800
„ 1. IX. 1920—1. II. 1921	„ 2600	„ 1300
„ 1. II. 1921—1. VI. 1921	„ 3000	„ 1500
„ 1. VI. 1921—1. X. 1921	„ 3600	„ 1800
„ 1. X. 1921—1. IV. 1922	„ 4800	„ 2400
„ 1. IV. 1922—1. X. 1922	„ 6000	„ 3000

Z ozirom na naraslo draginjo od zadnjega povišanja 1. aprila 1922 je zahtevani povišek na K 8000 oziroma K 4000, že sedaj opravičen in je stvar odvetnikov, da se pobrigajo za primeren tarif ter tako naselitev novih odvetnikov, da s tem ne bodo znatno odškodovane dosedanje pisarne ter se ne bode razpasla umazana medsebojna konkurenca.

6. List „Organizator“ bodemo po možnosti podpirali. Ker pa izdajamo lasten strokovni list „Odvetniška pisarna“, ki se bavi v glavnem z našimi stanovskimi razmerami ter pravnimi slučajji, nameravamo ta list tudi v bodoče izdajati. Priobčevali pa bodemo drage volje tudi take članke, ki se tičejo splošnih vprašanj in interesov privatnih nameščencev. Želimo radi tega, da se naš list razširi med naš sloj tudi po ljubljanski oblasti.
7. Pokojninsko zavarovanje je za naš stan zelo pomanjkljivo in navidezne dobrote le na papirju. Zvezo ter nov odbor Pokojninskega zavoda naprošamo, da doseže izboljšanje posameznih točk, kakor jih bodemo predložili, ko se volitve v ta zavod končajo.
8. Ravno tako bodemo predložili Delavski zbornici našo prošnjo za posredovanje ter pospeševanje naših interesov, ko bodo volitve v Delavsko zbornico izvršene.

Po podanih poročilih se je prešlo na glavno točko dnevnega reda: Pokojninsko zavarovanje. O tem vprašanju je poročal tov. Lovšin. Omenjal je pred vsem, da se bodo vršile v kratkem volitve delegatov za občni zbor in da so vse priprave v polnem teku. Razpisane bodo volitve, čim bo razglašen volilni statut, kar je pričakovati že v prihodnjih dneh. Ker je imenovani sosvet pred vsem določen, da izvede volitve, se ne peča posebno z drugimi posli, razven s tekočimi zadevami.

Tovariš Urbančič je poročal o zgradbi palače, ki hitro napreduje in je pričakovati, da bo že skoro pod streho. Nadalje je omenil, da je začel Pokojninski zavod s stanovanjsko akcijo, ki jo je najtopleje pozdravljati. Pokojninski zavod je v smislu zakona primoran skrbeti za stanovanja svojih nameščencev, obenem pa tudi podpirati zgradbe enostanovanjskih hiš za svoje zavarovance in v to svrho investirati del svojega premoženja v take zgradbe. Ustanovila se bo za zgradbo enostanovanjskih hiš potrebna stavbna zadruga, ki jo bo pod garancijo Ministrstva za socijalno politiko financiral Pokojninski zavod, obenem pa se bo vse izdane zneske intabuliralo, da bo dana na vse strani popolna hipotekarna varnost. Zamišljena je stvar tako, da bo interesent moral kupiti potrebno zemljišče, pristopiti k zadrugi z določenim deležem in pristopnino in pričeti takoj z mesečnim odplačevanjem, ki je proračunano na okoli 28 let. S stavbo se lahko takoj prične in ko je plačana desetina stavbe, se ista prepiše na interesenta, pri tem pa se vknjiži Pokojninski zavod do končanega odplačanja za svoje pravice. S to stavbno akcijo se bo po možnosti že letos pričelo v Ljubljani, prihodnje leto pa se bo raztegnila ta akcija še na ostale dele Slovenije.

Predsedstvo je bilo končno pooblaščen, da ukrene vse potrebno glede volitev in prizadete o tem pravočasno obvesti, da se bo lahko sestavilo sporazumne liste.

Končno so bila podana še poročila o bolniškem zavarovanju. Zahtevala se je med drugim tudi jasnost glede Trgovskega bolniškega in podpornega društva v Ljubljani, da bomo vedeli, kako naj se v tem vprašanju opredelimo. Nadejati se je, da bo skoro rešeno to vprašanje definitivno in v zadovoljnost vseh interesentov.

Sklene se, da se čimprej skliče glavna skupščina Zveze, da lahko začnemo z delom na najširši podlagi. Predsedstvo bo pravočasno sklicalo skupščino z navedbo dnevnega reda. Obenem se pozovejo vsa društva privatnih nameščencev, ki svojega pristopa k Zvezi še niso prijavila, da se za to čimprej odločijo.

Ker je bil s tem dnevni red izčrpan, je zaključil predsednik ob pol 6. uri sejo.

FRANJO MOŠKON:

Iz pisarniške prakse.

Ali se lahko iztožuje alimentacijski zahtevek pred spornim sodnikom, če je očetstvo pripoznano ali sodno ugotovljeno?

1.

Pri okrajnem sodišču v R. je vložila A. R. tožbo C I 8/21 s sledečim tožbenim zahtevkom:

1. Toženi V. F. je dolžan plačati tožnici A. R. kot povračilo izdatkov za mld. I. G. in M. P. znesek po 3580 K s 5% obrestmi od 1. oktobra 1920 dalje.

2. Toženec je dolžan plačati v roke vsakokratne varuhinje oziroma varuha na mesečni alimentaciji za mld. I. G. in M. P. do časa, ko se bodeta zamogla sama vzdrževati za vsakega v času od 1. oktobra 1920 do 1. septembra 1921 znesek po 260 K, od 1. oktobra 1921 dalje do časa, ko se bodeta zamogla sama vzdrževati, pa po 360 K in sicer do pravomočnosti sodbe zapadle obroke v 14. dneh, po pravomočnosti zapadle obroke pa 1. vsakega meseca naprej.

3. Toženec je dolžan povrniti tožnici pravdne stroške in vse to v 14 dneh pod izogibom izvršbe.

Sodišče je ta tožbeni zahtevek zavrnilo in ob sodilo tožnice v povračilo pravdnih stroškov tožencu v znesku 1.260 K iz sledečih

razlogov:

Nesporno je, da je tožnik nez. oče nedl. I. G. in M. P. Glasom § 16 ces. naredbe z dne 12. oktobra 1914 šte. 154 o. d. z. ima nadvarstveno sodišče v slučajih, kjer je očetovstvo nesporno, v nespornem postopanju uradoma določiti visokost alimentacijskih prispevkov. Po spisu P V 199/11 pa je ugotovljeno, da se tozadevno niso vršila pri nadvarstvenem sodišču nobena pogajanja, kar tožnice sicer tudi ne trdijo. Tožnice bi toraj morale storiti korake zaradi mesečnih alimentacijskih prispevkov pri nadvarstvenem sodišču tj. pred okrajnim sodiščem v Mariboru in ne nastopiti pravdo pri tukajšnjem sodišču in se je moralo vsled tega tožbo zaradi nedopustnosti pravdne poti zavriniti. Isto velja tudi glede od A. R. zahtevanega zneska 3.580 K pro praeterito za vzgojo obeh otrok. Sicer pa toženec ni zavezan tožnici povrniti stroške vzgoje otrok za nazaj, zakaj toženec je danes uradnik IX. činovnega razreda, in ima skrbeti tudi še za ženo in poleg 2 nezakonskih otrok še za enega zakonskega otroka in bi potem takem ne bil v stanu, poleg morebitnih mesečnih prispevkov za dva nez. otroka, še plačati tožnici za njegove razmere res visoko svoto 3.580 K. Sicer pa se tudi ne sme prezreti, da je tožnica v imenu svojih otrok zahtevala s pismom z dne 17. septembra 1920 od toženca povišek mesečnih prispevkov za vsakega otroka na 100 K in da je toženec s pismom z dne 15. oktobra 1920 to ponudbo sprejel, nasprotno pa tožnica v navedenem pismu z dne 17. septembra 1920 ni od toženca zahtevala povračilo

Pošljite naročnino!

njenih izdatkov za nazaj. Predmetna poravnava, ki za nezakonske otroke ne more biti veljavna, ker ni odobrena od nadvarstvene oblasti, je vsekakor veljavna in obvezna za tožnico, kolikor se tiče njenih osebnih zahtevkov za nazaj.

Sodba je torej utemeljena.

Izrek o stroških temelji na določbi: 41 cpr.

2.

Proti tej rzsodbi so vložile tožnice priziv na okrožno sodišče v C., ki je: I. storilo

sklep:

Vsled priziva se izpodbijana sodba v onem delu, ki se nanaša na alimentacijski zahtevek nedoletnih I. G. in M. P. z na ta del se nanašajočim prehodnim postopanjem vred radi ničnosti razveljavlja; tožba se v tem delu radi nedopustnosti pravdne poti zavrne.

Na ta del se nanašajoči stroški I. in II. inštanice, namreč polovica istih, se med strankama pobotajo.

II. za pravo spoznalo:

Gledé ostalega dela sodbe se prizivu ugodí; izpodbijana sodba se v navedenem delu razveljavi; zadeva se glede tega dela vrne prvemu sodišču v novo razpravo in razsojo,

Na ta del se nanašajoče prizivne stroške je smatrati pravdnim stroškom.

Razlogi.

Tožeča stranka izvaja, da prvi sodnik predpis § 16 ces. naredbe z dne 12. oktobra 1914 št. 154 drž. zak. napačno tolmači, češ, da je pravdna pot nedopustna, kajti po tej zakoniti določbi se mora alimentacija ugotoviti v nespornem postopanju le tedaj, ako niso zato potrebne posebne ugotovitve, ki se v izvenspornem postopanju ne morejo dognati. Ker pa je v predmetnem slučaju izvensporni sodnik že izdal naročilo in pooblastilo za pravdo, je bil brez dvoma mnenja, da je za določitev alimentacijskih prispevkov treba ugotoviti razna sporna dejstva, ker bi sicer ne bil dal pooblastila za tožbo, ampak bi bil sam uvedel izvensporno postopanje.

Ako pa je bil prvi sodnik mnenja, da je pravdna pot nedopustna, bi moral tožbo vsled nedopustnosti pravdne poti odkloniti, ne pa zavrniti tožbeni zahtevek.

Pravno pomotna pa je po prizivnih izvajanjih sodba tudi glede dela, ki se tiče zahtevka nezakonske matere; ne more se namreč smatrati, da se je tožnica odpovedala svojim zahtevkom, ali da se je poravnava, „katero ugotavlja izpodbijana sodba“, mogla nanašati tudi na te zahtevke, o katerih se sploh ni razpravljalo.

Popolnoma napačno sklepa po mnenju tožeče stranke prvi sodnik, da tožnica ni upravičena zahtevati povračilo pro praeterito, češ, da je toženec uradnik IX. plač. razreda, in da ima skrbeti za ženo in 1 zakonskega otroka.

Pomanjkljivost postopanja pa vidi tožeča stranka v tem in prvi sodnik ni izvedel dokaza po zaslišanju

strank o tem, da se tožnica ni nikdar odpovedala svojemu zahtevku po povračilu za toženca izdanih zneskov za vzdrževanje nedoletnih otrok in pa tudi v tem, da se niso zaslišali zvedenci, da so zahtevani zneski primerni.

Kar se tiče vprašanja nedopustnosti pravdne poti, je prvi sodnik sicer izrekel v razlogih svoje sodbe, da smatra pravdno pot za nedopustno, in da se mora vsled tega tožba zavrniti. Vkljub temu pa ni zavrnil tožbe, kar bi se moralo zgoditi s sklepom § 261 c. pr. r., ampak je tožbeni zahtevek zavrnil, toraj izrekel meritorno sodbo.

Glede zahtevka nedoletnih I. G. in M. P. se pridružuje tudi prizivno sodišče naziranju prvega sodnika, da je pravdna pot nedopustna, kajti očetovstvo toženca je nesporno, tako, da je treba ugotoviti le alimentacijo; to se pa mora zgoditi po § 16 navedene ces. nar. v izvenspornem potu, če se podlaga v izvenspornem postopanju lahko ugotovi. Da bodo v predležečem slučaju za ugotovitev dohodkov toženca kot drž. uradnika in njegovih rodbinskih razmer popolnoma zadostovala sredstva izvenspornega postopanja, o tem pač ne more biti dvoma.

Ker se je torej razpravljalo in sodilo o stvari, ki ne spada na pravno pot, je ta del postopanja in sodbe ničn (§ 477 št. 6 c. pr. r.), vsled česar se je morala uradoma izreči ničnost in razveljaviti tozadevni del postopanja in sodbe. Da je izvensporni sodnik izdal pooblastilo za pravdo, ne more na tem ničesar spremeniti, dokler izvensporni sodnik ni izdal izrečnega sklepa, da svoje pristojnosti ne priznava; pri tem je osobito tudi vpoštovati, da je tožeča stranka v svoji vlogi na izvenspornega sodnika zamolčala, da je toženec že zvišal alimentacijo.

Kar se pa tiče sodbinega dela, ki se nanaša na zahtevek matere A. R., je smatrati ta zahtevek kot zahtevek v smislu § 1042 o. d. z. Da bi tudi v tem oziru bila podana nedopustnost pravdne poti, kakor navaja prvi sodnik v svojih razlogih, o tem ne more biti govora; kajti v tem slučaju gre za zasebno pravni zahtevek doletne in samopravne osebe, o katerem se nikdar ne more postopati v izvenspornem postopanju. Prvi sodnik pa je ta tožbeni zahtevek odbil tudi z utemeljitvijo, da bi toženec ne bil v stanu plačati iztoževanega zneska po 3.580 K in dalje, da je tožnica zahtevala od toženca s pismom od 17. septembra 1920 za vsakege otroka povišek alimentacije na 100 K, da je toženec to ponudbo s pismom od 15. oktobra 1920 sprejel, da pa tožnica ni zahtevala v navedenem pismu povračila svojih izdatkov za nazaj; konečno še pristavi prvi sodnik, da je predmetna poravnava, če tudi ne za otroke, pa vsekakor za tožnico veljavna, kolikor se tiče njenih osebnih zahtevkov za nazaj.

Ta izvajanja prvega sodnika so pravno pomotna. Iz dejstva, da je nezakonska mati, ki je ob enem varuhinja svojih otrok, zahtevala zvišanje alimentacije, ne da bi bila zahtevala ob enem tudi po-

vračila svojih izdatkov, še nikakor ne izhaja to, kar hoče očitno prvi sodnik povedati, da se je namreč tožiteljica odpovedala tozadevnim svojim zahtevkom, ako se ne ugotovijo še druge okolščine, ki bi opravičile ta zaključek.

Iz vsebine predloženih tozadevnih pisem namreč ni razvidno, da bi imele stranke pri tem dopisovanju v mislih tudi event. zahtevke matere, ampak se v istih govori le o alimentih pro futuro. Ako je tožiteljica faktično za otroke več izdala, kakor ji je plačeval toženec, bo treba, če se ne izkaže eventualno, da se je tožiteljica izrečno odpovedala tozadevnemu povračilu, ugotoviti, ali je te večje izdatke izdajala animo obligandi, ali znabiti le v izpolnjevanju svoje lastne zakonite dolžnosti (§ 167 o. d. z.), da izpolnjuje, kar je manjkalo pri očetovih prispevkih, oziroma, ali je ravnala pri tem sploh animo donandi. Za presojo bo pri tem važno ugotoviti vsakokratne dohodninske in premoženjske razmere očeta in matere v vsakem delu tozadevno v poštevh prihajajoče dobe (1. julija 1919 do 1. oktobra 1921); kajti v kljub obstoječi sodbi C 226/11 bi moral toženec prispevati z višjimi zneski, kakor jih določa sodba, za preskrbovanje otrok, ako so se njegovi dohodki v času po navedeni sodbi zvišali, ali ako so potrebe otrok zrastle; kajti zakonita dolžnost nezakonskega očeta je, da po razmerju svojega premoženja skrbi za prehrano in vzgojo svojih otrok. Če so po kaki sodbi prispevki očeta ugotovljeni, velja ta ugotovitev primernosti le za čas, v katerem je sodba izišla, ne pa znabiti za toliko časa, dokler se ne izda kaka nova sodba ali sodna določitev glede alimentacijskih prispevkov.

Z zvišanjem očetovih dohodkov ali otrokovih potreb je oče ipso iure zavezan, dajati višjo alimentacijo. Izrek sodbe je glede višine alimentacijskih prispevkov le deklarativnega značaja, pri čemur so upoštevane le razmere, ki obstojajo ob času, ko se sodba izreče.

Tožeča stranka pa je trdila v utemeljitev svojega zahtevka, da pristojna nezakonskim otrokom višji prispevek za vzgojo, ne glede na to, če dobiva toženec od države draginjske prispevke za svoja dva nezakonska otroka ali ne, in se je torej implicite sklicevala na splošno zakonito dolžnost toženca skrbeti za svoje otroke po razmerju svojega premoženja.

Vkljub obstoječi sodbi C 126/11 torej nikakor ni izključeno, da je toženec naknadno imel zakonito dolžnost več prispevati za otroke; ako tega ni storil, in ako je tožiteljica mesto njega kaj izdala za otroke, kar bi moral toženec izdati, je mogla nastati toženčeva obveznost za povračilo tega v smislu § 1042 odz.

Glede okolščin, ali je toženec v stanu plačati to povračilo, torej njegove sedanje premoženjske in dohodninske razmere ne pridejo v poštev, ako bi toženec v navedeni dobi (1. julija 1910 do 1. oktobra 1920) po zakonu moral več prispevati, kakor je dejansko prispeval in ako je tožiteljica mesto njega te večje

izdatke krila, je nastala s tem njegova dolžnost povrnti to tožiteljici, na kateri dolžnosti ne morejo ničesar spreminjati naknadne spremembe njegovih premoženjskih razmer, ker bi šlo v tem slučaju za navadni zasebnopravni dolg.

Ta dolžnost pa seveda ni mogla nastati, če tožiteljica teh izdatkov ni krila mesto toženca, ampak znabiti v izpolnjevanju svoje lastne dolžnosti, ali animo donandi oziroma, če je to storila brez namena, da bi kedaj zahtevala povračilo, če ji je torej manjkala animus obligandi.

Ker pa manjkajo v prvosodnem postopanju vse za presojo v navedenih smereh potrebne ugotovitve, je podan uveljavljeni prizivni razlog pomanjkljivosti postopanja, vsled česar se je moralo prizivu v tem delu sodbe ugoditi, sodba razveljaviti ter vrniti zadevo prvemu sodišču v novo razpravo in razsojo.

Pri tem se še tudi pripominja, da mora sodišče tudi razpravljati in sklepati o ugovoru, razsojene stvari (res judicata), kojega je uveljavljala tožena stranka (§ 261 c. pr. r.), ako bo toženec ta ugovor vzdržal.

Izrek o stroških se opira na § 51 in 52 c. pr. r.

3.

Vsled rekurza tožiteljice je stol sedmorice storil

sklep:

Rekurzu tožeče stranke I. G. in M. P. se ne ugodi.

V neizpodbijanem delu ostane drugoinštančni sklep nedotaknjen.

Utemeljitev:

Drugoinštančno določbo izgodbijata le tožitelja nedol. I. G. in M. P. Glede alimentacijskega zahtevka teh tožiteljev je prizivno sodišče prvoinštančno sodbo s prehodnim postopanjem vred radi nedopustnosti pravdne poti kakor nično razveljavilo ter to tožbo zavrnilo. Ta odločba prizivnega sodišča je v zakonu povsem utemeljena. V smislu § 16 ces. ukaza z dne 12. oktobra 1914 št. 276 d. z. mora sodišče uradoma ugotoviti v nespornem postopanju izmero dajatev, ki jih je nezakonski oče po zakonu dolžan dajati otroku, ako je nezakonsko očetovstvo priznано ali pa sodno ugotovljeno potom nespornega sodstva ali pravdnim potom. S temi določbami ne daje zakon le nekakih navodil sodniku, kako mu je ugotoviti visokost alimentacij, marveč mu z besedo „mora“ naravnost zaukazuje, da mu je ob priznanju očetovstva to storiti v nespornem postopanju. Le tedaj, ako odločba o ugotovitvi izmere dajatev zavisi od izvedbe spornih dejanstev, ki se ne morejo ugotoviti s pomočki nespornega postopanja, mora sodišče, kakor je nadalje odredjeno v § 16 imenovanega ukaza, varuhu zaukazati, da poda tožbo. Sodišče mora torej vsekakor vstreči zakonitim zahtevkom in ugotoviti v nespornem postopanju visokost alimentacij, ako je očetovstvo priznано, in more

le takrat zaukazati varuhu, da poda tožbo, ako uvidi, da sredstva nespornega postopanja ne zadostujejo za ugotovitev visokosti alimentacije.

V navzočem primeru prizna toženec, da je nezakonski oče obeh tožiteljev. Sicer je to tudi že ugotovljeno s sodbo okrajnega sodišča pri Sv. L. z dne 13. februarja 1912 opr. št. C 226/11-7. Nesporno je nadalje, da je toženec nadpoštar s sprejemki IX. činovnega razreda ter da ima skrbeti tudi še za ženo in enega zakonskega otroka. Kakih drugih, za odločitev zahtevane alimentacije odločujočih dejanskih okoliščin, se ni navedlo od nobene strani. Podan je torej na eni strani predpogoj, da je izjemno zahtevane alimentacije ugotoviti v nespornem postopanju, na drugi strani pa tudi ni takih spornih dejanstev, katera bi se ne mogla razjasniti s pomočki pravnega postopanja. Tudi še ni varstveno sodišče do sedaj vršilo o zahtevanem povišku alimentacije nikakih poizvedb, da bi ustanovilo podlago za njega ugotovitev; niti ni poskusilo o tem odločiti s sredstvi nespornega postopanja, marveč je varuhinjo tožiteljev na nje zaprosilo le pooblastilo, da vložiti tožbo zoper toženca. Sicer sta rekurenta mnenja, da je varstveno sodišče postopalo popolnoma pravilno, ko je izdalo to pooblastilo, češ, da ni moč v nespornem postopanju odločiti o zahtevanem povišku alimentacije, ko da toženec ne stanuje v mestu pupilarnega sodišča, nadalje, ko da se toženec ni hotel spuščati v pogajanja o odstopu druginjskih doklad, ter končno, ko da gre v predmetnem slučaju za principijelno vprašanje, da li je tožiteljica I. G. P. z ozirom na sodno poravnavo z dne 11. februarja 1915 opr. št. P V 199/11-8 sploh opravičena zahtevati še kako nadaljno alimentacijo. Toda ne zadostuje, da varstveni sodnik izda kratkomalo pooblastilo, da se sme vložiti tožba, marveč mora tudi še stvarni položaj ugotoviti in ga preiskusiti, če se da visokost alimentacije ustanoviti že s pomočki nespornega postopanja. Sele takrat, če se je uveril, da mu sredstva nespornega postopanja ne zadostujejo za ugotovitev visokosti alimentacije, izda s tem svojo odločbo, ki je umevno izpodbojna in zaukaže varuhu, da poda tožbo. Take odločbe pa tukaj ni, a omenjeno pooblastilo je ne more nadomestiti.

Povsem neutemeljenemu rekurzu potemtakem ni bilo ugoditi.

Vlaganje rekurzov zaradi previsoko odmerjenih stroškov!

V julijski številki l. l. našega glasila smo navedli v članku „Več solidarnosti“ slučaj, ko si je iskala neka stranka odvetnika za rekurz proti odmeri stroškov v Celju, ker si ga ni mogla in upala dobiti v Mariboru, kjer je pravda tekla in je tudi dovolj odvetnikov na razpolago.

Že takrat smo ta slučaj temu primerno ožigosali. Povdarjali smo, da je to postopanje nekolegijalno in škodljivo za ves odvetniški stan, ker se s tem jemlje

sodnikom smisel in dobra volja do ugodnejše odmere stroškov.

V zadnjem času se je zopet pripetilo v Mariboru par slučajev, ko se je nekaj odvetnikov pritožilo zaradi previsoko odmerjenih stroškov in s tem zbudilo nevoljo pri sodnikih. Po inicijativi nekaterih odvetnikov je na to romala okrožnica po pisarnah, v kateri se je opozarjalo tuk. odvetnike na škodljivo razvado, ki utegne škodovati ravno tako dotičniku, ki se pritožuje, ker se bodo tudi njemu prisodili v drugem slučaju nižji stroški. Vsled došlih rekurzov so se tudi sodniki izrazili, da bodo v bodoče odmerjali stroške tako, da se ne bode več pritoževalo zaradi previsoke odmere, temveč le radi prenizke odmere.

Radi tega so se v okrožnici pozivali odvetniki, da naj to prakso ukinejo in upoštevajo v tem pogledu že storjene medsebojne sklepe.

Okrožnico so vzeli vsi odvetniki s podpisom na znanje in v upoštevanje s prav rezkimi opombami proti onim, ki vlagajo rekurze, razun dveh odvetnikov in sicer enega Slovenca in enega Nemca. Le ta dva sta si pridržala proste roke glede omenjenih rekurzov, sklicevaje se na dolžnost, koju jima nalaga odvetniški red. Če bi bil to res njun pravi vzrok za odklonitev okrožnice, bi še naj bilo, a pravi vzrok je iskati vse kje drugje.

Pri kaki razpravi prideta dva odvetnika skupaj, ki si nista morda simpatična, in vsled tega eden drugega malo „špikne“. Ta prilika se porabi potem iz maščevalnosti za rekurz zaradi previsoko odmerjenih stroškov. To je prvič nekolegijalno in drugič škodljivo za vse druge odvetnike, ki so pri tem sporu neprižadeti. Sklicevanje slovenskega odvetnika, da je s svojimi rekurzi vedno uspel, je smešno. Saj nam je vsem dobro znano, da se z rekurzom radi previsoke odmere lažje uspe, kakor zaradi prenizke odmere. Vsak sodnik raje striže stroške, kakor pa zvišuje, saj zahteva striženje odvetnik, ki od stroškov pravnih živi in če so temu stroški previsoki, zakaj ne bi sodnik rekurzu ugodil. Vsak večji stroškovnik je tako sestavljen, da se najde v njem nekaj nastavk, ki se pri dobri volji dajo izpodbijati. Vsled tega si pa odvetnik ne bode s takimi rekurzi, če tudi uspe, priboril posebnih juridičnih lavorik. Če se nad svojim kolegom ne more drugače maščevati oziroma ga ne na drug način „zafkniti“ potem naj še to maščevanje opusti in ne dela škode celi advokaturi ter slabega razpoloženja pri sodnikih.

Ako je pa eden ali drugi odvetnik že tako bogat, da ne rabi dobre odmere stroškov, si lahko pomaga sam s tem, da odpusti pri plačilu stroškov stranki velikodušno primeren del stroškov. S tem si bode pridobil večje lavorike in simpatije, kakor z obče škodljivimi rekurzi, s kojimi si le zopet zasluži par kronic.

Sklicevanje na dolžnost, ki odvetniku nalaga odvetniški red, vedno ne drži, oziroma ni tako velika,

kakor se morda vidi na prvi hip. Saj je imel pred več leti oni vesten slov. odvetnik kontumac. Tedaj ni bila ta dolžnost odvetniškega reda prva, temveč želja, da nasprotnikov odvetnik — Nemeč — izpusti iz rok gola in lovi v škodo svoje stranke vrabca na strehi.

Da sodnik ne more odmeriti nastavljenih stroškov vsakemu odvetniku enako, je na dlani.

Sodnik ne more vseh sodnih aktov imeti pred sabo in tako odmerjati in primerjati od slučaja do slučaja stroškov. Pri odmeri stroškov se pa mora sodnik tudi ozirati ne samo na porabljeni čas za razpravo in obsežnost spisov, temveč na juridično razpravljanje pri razpravi, kakor tudi na juridično vsebino in pripravo za različne pravne spise. Delo enega odvetnika je lahko prav trudapolno in juridične vsebine, drugega odvetnika pa lahko le dolgovezna stvar in ponavljanje že v aktu se nahajajočih tvarin. Odmero stroškov je tedaj tudi iz tega stališča razmotrivati in je tedaj dostikrat ljubosumnost enega šefa radi boljše odmere drugemu šefu neupravičena.

Kdor je imel vpogled v sodne akte, v prejšni odvetniški tarif in režijske stroške posameznih pisarn, ni mogel priti do prepričanja, da sodišča odmerjajo odvetniku stroške previsoko.

Rekurzi radi zgolj previsoke odmere stroškov se morajo tedaj smatrati le kot maščevalnost in škodoželjnost nasproti svojemu kolegu, kar je škodljivo za ves odvetniški stan.

Škodoželjnost ni lepa lastnost, najmanje pa med akademiki.

Upamo, da bode sedaj novi odvetniški tarif odpravil razvado nekaterih odvetnikov. pritoževati se radi previsoke odmere stroškov.

Ne pljuvajte v lastno skledo!

Fran Moškon.

Pogodba gremija mariborskih trgovcev s trgovskimi nameščenci.

„Osrednje društvo trgovskih nastavljenecv“ v Mariboru kot zastopnik nastavljenecv članov trgovskega gremija je sklenilo s zastopniki trgovskega gremija v Mariboru po daljših pogajanjih dogovor, ki regulira minimalne službene prejeme in drugo službeno razmerje, ter je obvezen za obe stranki najmanj za eno leto. Ta pogodba ima naslednja določila:

1. Trgovski nastavljenecv so razdeljeni na tri kategorije glede na službeno dobo in sicer: a) od prvega do četrtega službenega leta z najmanjšo mesečno plačo 2400 K do 4000 K b) od 5. do 8. službenega leta z najmanjšo mesečno plačo od 4500 K do 6000 K c) od 8 do 12. službenega leta z najmanjšo mesečno plačo 6500 K do 7000 K. Oženjeni dobivajo 20 odst. več.

Vsak trgovski nastavljenec ima po 12 letnem službovanju pravico vsaki dve leti do poviška mesečne plače za 200 K in sicer 5 krat. V službeno dobo se

šteje vsa služba nastavljenca, ki jo je vršil v smislu § 1 zak. o trg. sotrudnikih.

2. Oni trgovski pomožni delavci, ki jih ne štiti nobena druga pogodba imajo pravico a) izpod 18 leta do tedenske plače od 400 do 600 K; b) nad 18 letom do tedenske plače od 610 do 1000 K. Razen tega imajo pravico po preteku enoletnega službovanja do 10-dnevnega po preteku 5 let do 14-dnevnega in po 10 letih do 21-dnevnega plačanega dopusta.

3. Blago, ki ga rabi nastavljenec za se in svojo družino, se mu zaračuna po prodajni ceni, a ga plača po lastni ceni.

4. Vsaka služba se sklepa na podlagi pismene službene pogodbe. Pri že obstoječih službenih razmerah se mora pogodba v najkrajšem času pismeno formulirati. Vse določbe, ki ne odgovarjajo tej pogodbi, so neveljavne. Kakoršnakoli poslabšanja v že obstoječih pogodbah in dogovorih so nedopustna. Pogodbe, ki se s temi določili ne strinjajo, se morajo odobriti od zaupnikov trgovskih nastavljenecv.

5. Glede delovnega časa in zaupnikov so veljavna zadevna zakonita določila.

6. Ta pogodba je obvezna za vse člane trgovskega gremija. Iz te pogodbe nastale prepire razsodi razsodišče, v katero odpošljeta obe stranki po 5 članov, ki se zopet zedinijo na nevtralnega predsednika. V slučaju, da razsodišče ne pride do sklepa, je pristojna okrajna sodnija v Mariboru.

Zahteva po zvišanju ali znižanju plače se mora staviti 14 dni prej, predno stopi nova plača v veljavo in sicer le tedaj, če se cene prehranjevalnih potrebščin za 20 procentov zvišajo ali znižajo. Kot podlaga za to služi seznam tržnih cen mestnega magistrata v Mariboru z dne 1. oktobra 1922.

Ta pogodba ostane eno leto v veljavi. Če se 14 dni pred potekom ne odpove, velja še nadaljne leto. Odpoved te pogodbe pri sklepanju zavezuje nove pogodbe.

7. Bolniško blagajno in dohodninski davek plačuje delodajalec.

8. Pogodba velja od 1. oktobra 1922.

Numerus clausus.

V dopisu iz trgovskih krogov v septemberski številki „Odvetniške pisarne“ predbaciva bivši notarski uradnik našemu društvu, da se najbolj potegujemo za numerus clausus ter pride do zaključka, da to vprašanje ne spada v delokrog naših stanovskih organizacij, češ, zato se naj brigajo odvetniki sami, če se hočejo.

Na prvi hip bi imel dotični pisec morda prav. A kdor pozna globlje stremljenje naših organizacij in ustroj odvetniških in notarskih pisarn, ta temu nazoru ne bode pritrtil.

Pred vsem ni res, da se naše društvo v prvi vrsti poteguje za numerus clausus. Kdor je bil navzoč na številnih naših stanovskih zborovanjih ter pazno pre-

čital vseh dosedaj izišlih 10 števil našega stanovskega glasila, ta se je moral prepričati, da je društvo času primerno dalo v ospredje kardinalno točko „povišanja plač“, da je obravnavalo, kako se uspešno boriti proti vedno naraščajoči draginji in je priporočalo **samoizobrazbo** v dosego stabilnosti kvalificiranega uradništva po odvetniških in notarskih pisarnah.

V dosego teh ciljev so med drugim potrebni tudi tozadevni predpogoji. Najboljši kmetovalec ne more izrabiti svojih izkustev odnosno mlad ekonom svojih študij po kmetijskih šolah, ako nima toliko zemljišča, da bi zamogel urediti umno gospodarstvo, se pečati z lastnim vinogradništvom, živinorejo itd. Brez zadostnega zemljišča in kapitala bodo ostale njegove vede in najboljše načrti zakopani zakladi.

Obrtnik brez orodja in pomožnega osobja ne bode zaslovel kot pravi mojster, a tudi podjetje, zasnovano na najširši podlagi, se ne bode vzdržalo, ako nima odjemalcev.

Odvetništvo in notarijat se lahko smatra danes kot obrt. Bolj kot marsikatera obrt pa je odvetništvo navezано na klijentelo. Tudi najboljše pravnik se na odvetniškem polju ne more razviti, ako ima preskromen delokrog, ako nima zadostne klijentele in se mora vsled konkurence boriti s pekuniarnimi težkočami, s kojimi ob otvoritvi pisarne ni računal.

Ako pisarna vsled takih razlogov ne uspeva, je naravno, da tak šef tudi ne more angažirati kvalificiranega uradništva in ga tudi ne tako plačevati, kot bi morda sam želel in kakor to organizacije zahtevajo.

Pri takih šefih so brezpomembne vsake še tako ostre resolucije, pisarniško osobje se bode v takih pisarnah zaporedno menjavalo in blagostanja ne donesejo ne šefu ne uradništvu tudi najboljše tarife, ako ni primerne dela za zadostno šefovo udejstvovanje in za redno zaposlenje uradniških moči.

Tudi v Sloveniji se je zadnji čas pojavilo toliko novih odvetnikov, da je izključeno, da bi na tem malem ozemlju vsi tako izhajali, kot so si svojo karijero zamislili. Gotovo pa je, da se bodo morali mnogi zadovoljiti z ozkimi lokali, z nekvalificiranim in nestalnim uradništvom, ker ne bodo imeli dohodkov, da bi si za stalno privzeli izvežbane moči ter jih stanu primerno in tako plačevali, kot bi to želele organizacije.

Društvo ima v rokah dokaze, da so odlični odvetniki brez lastne krivde, čistih rok in dobri juristi, prišli le vsled prevelike konkurence v dolgove, da so odpustili poprej številno in dobro plačano uradništvo ter sedaj le še životarijo v svojih nekdanjih pisarnah, ogledujoč stare arhive kot dokaz blagostanja in juridičnih uspehov iz prejšnjih let.

Iz teh razlogov spravilo je društvo na razgovor tudi vprašanje „*numerus clausus*“ za advokaturu.

Kakor sem v septemberski številki „Odvetniške pisarne“ omenjal ter s zgodovinskimi podatki podprl, datira to vprašanje že iz rimskih časov ter se je z njim

v večjih ali manjših presledkih bavilo odvetništvo samo, sodne oblasti in tudi državne uprave.

Ako si hoče odvetništvo obdržati svoj prvotni ugled ter častno vršiti vzvišen posel predvsem pa, ako hoče sebi in svoji družini ter slednjič tudi uradništvu zagotoviti dovoljno eksistenco, moralo se bode samo oprijeti tega perečega vprašanja ter siliti na pravičen *numerus clausus*.

Povsem napačno je torej mnenje, da to vprašanje ne spada v področje organizacij odvetniškega in notarskega uradništva.

Naša usoda je tako tesno spojena z blagostanjem tozadevnih pisarn, da je dolžnost vseh stanovskih organizacij, da temeljito proučujejo to vprašanje.

Od pravične razvrstitve gotovega števila odvetnikov po raznih sodnih okrajih ter dodelitve časovnim razmeram primerne odvetniškega in notarskega tarifa je odvisno redno funkcioniranje odvetniških pisarn. S tem pa je podan predpogoj za organiziranje dotičnega uradništva in za dosego kvalifikacije, stalnosti ter takih plač, ki so primerne uradništvu posameznih kategorij.

Naš stan spada v področje in pod zaščito Delavske zbornice, ki ima pravico izdelati in vladi predlagati zakonske načrte. Želeti bi bilo, da posamezne organizacije proučijo to vprašanje ter se s podprtimi predlogi obrnejo na Delavsko zbornico, Odvetniške in notarske zbornice ter zakonodajstvo, da se dosežejo remedure v prid odvetniškemu in notarskemu stanu ter njih uradništvu.

V Mariboru, dne 14. oktobra 1922.

Društveni predsednik: Dragotin Gilčvert.

Sodniki beže iz državne službe.

Na Novosadskem okrožnem sodišču so izstopili iz državne službe v zadnjem času štirje sodniki. Tudi po ostalih sodiščih v Vojvodini se že znatno čuti pomanjkanje sodnikov, ki drug za drugim odhajajo v zasebne poklice. Mnogo jih prestopi k advokaturi, bodisi kot samostojni šefi, kompanjoni ali koncipienti. Ni čuda, da se odvetniki množijo kot gobe po dežju. Ta pojav je nezdrav in škodljiv za odvetniški stan. Odvetniki po poklicu se še vkljub temu ne ganejo. Opirajoč se na lastno osebnost in tolažeč se z lastnim znanstvom, ki se nima bati konkurentov, še ne kažejo odpora proti neupravičeni stanovski poplavi ter nimajo očitvidno nikakega pregleda o množini odvetnikov in obsegu teritorija, na katerem poslujejo. Mlajši kandidati, ki so se odločili za ta poklic, s strahom opazujejo to neprevidno naraščanje odvetnikov ter premišljujejo, kaka eksistenca jih čaka na tem polju in ali ne bi kazalo pravočasno izbegniti iz vrst takih konkurentov ter si zasigurati bodočnost v kakem drugem poklicu. Opasnost je tem bolj umljiva, ker so v zadnjih časih zabredli nekateri odvetniki v dolgove ter si podaljšujejo

eksistenco s posojili. Kaj čaka uradništvo v takih pisarnah, je na dlani.

Tudi v Sloveniji postajajo tozadevno razmere nezdržne. Najboljši pravniki zapuščajo državne službe ter iščejo zavetja v zasebnih poklicih. Od častitljivih dvornih svetnikov, nadebudnih mlajših sodnikov, pa do prav mladih avskultantov smo v zadnjem času opazovali, da so ti gospodje v mnogo večjem številu prestopili k advokaturi, kakor je bilo to svojčas od zakonodajstva mišljeno ter od odvetniških zbornic predvidevano in še zlasti, kakor bi to bilo z ozirom na dejanske potrebe in vladajočo druginjo potrebno.

Odvetniška zbornica bi prav storila, da bi ad in formandum imenik odvetnikov in kandidatov od časa do časa objavila ter ga dala javno razgrniti pri vseh okrožnih sodiščih.

Narodne poslance pa čaka hvaležno polje, ako preštudirajo vzroke bega iz državne službe in s primernimi ukrepi ustavijo ta beg in ustvarijo modus vivendi za sodni stan v državni službi, za odvetniški stan pa v zasebnem poklicu z povoljno garancijo za primerno eksistenco teh dveh sorodnih poklicov.

Raznoterosti.

Proti podaljšanju odvetniške pripravljalne dobe.

Ministrstvo pravde je izdelalo zakonski načrt, ki med drugim sam določa, da more postati odvetnik oni pravnik, ki ima ali 7 let sodnijske ali 10 let državno-pravne ali pa 10 let odvetniške pripravljalne službe. Proti tej določbi se je pojavil velik odpor, ne samo v krogih advokatorskih kandidatov, temveč tudi pri odvetniških zbornicah ter v sodnijskih krogih. V Zagrebu se je vršila protestna skupščina juristov, dijakov, odvetniških kandidatov, odvetnikov in sodnikov, ki je soglasno zavrgla določbo tega projekta. V Beogradu pa so zborovali sodniki, ki so zavzeli protivno stališče proti nameravanemu zakonu. Tudi v Ljubljani so zborovali odvetniški kandidati, ki so sklenili oster protest proti socialno krivičnemu zvišanju pripravilnih let. V debati se je posebno povdarjalo, da so današnji odvetniški kandidati večinoma starejši ljudje, ki so vsled vojne izgubili po več let prakse, ki jih jim nikdo ne všteje. Pravično bi bilo znižanje pripravniške dobe, pa ne zvišanje. Tudi odvetniška zbornica se, kakor čujemo, pridruži protestnemu gibanju proti projektu ministra Markoviča.

Popis diplomiranih pravnikov. Minister pravde je odredil popis vseh diplomiranih pravnikov, ki so naši državljani, da se dožene, koliko še manjka za službo pravnikov. Ministrstvo se bavi tudi s projektom, da ustanovi stipendije za svoje gojence na domačih pravnih fakultetah, ki naj bi se obvezali, da bodo po dovršenih študijah služili v sodni stroki vsaj trikrat tako dolgo, kakor so uživali državne štipendije.

Velevažna mednarodna odločitev glede naše kraljevine.

Mešano mednarodno sodišče v Ženevi, v katerem je predsednik Švicar, prisednik pa Nemeč, je v procesih, ki so se vodili proti naši državi, razsodil, da ni kraljevina Srbov, Hrvatov in Slovencev nova država, marveč stara kraljevina Srbija z novim imenom in razširjenim anektiranim ozemljem. Našo državo sta v Ženevi zastopala vseučiliški profesor Dr. Dragoljub Arangelovič in kasacijski sodnik Dr. Dušan Subotič.

Ta razsodba ima, kakor piše „Balkan“ za nas te pravne posledice:

1. Da se imajo spori o likvidaciji sovražne imovine razpravljati pred našim državnim svetom, ako se toži radi nepravilne likvidacije, a ne pred mednarodnim sodiščem.
2. Da se prodajna cena likvidiranega imetja izroči reparacijskemu fondu na korist naših oškodovanih državljanov in ne neposredno lastniku dotičnega imetja in
3. odklonjen je sprejem novih tožb, ki jih je bilo na stotine in ki bi vse končale na škodo naše države, ako bi bila ta nova, a ne stara država.

Jugoslovanska mesta z več kot 10.000 prebivalci.

Po uradnih podatkih o rezultatu lanskega ljudskega štetja šteje jugoslovanska prestolica Beograd 1.174.000 prebivalcev, Zagreb jih šteje 108.338, Subotica 101.857, Sarajevo 60.083, Ljubljana 53.306, Novi Sad 39.470, Osijek 34.641, Split 31.542, Maribor 30.641, Niš 25.094, Zemun 18.542, Karlovac 16.827, Mostar 16.541, Banjaluka 16.413, Varaždin 13.645, Dubrovnik 13.368, Sušak 13.214, Brod 10.621, Vukovar 10.244 in Vinjakovci 10.173 prebivalcev.

Gosp. Dr. Otokar Rybar, bivši odvetnik v Trstu sedaj minister in poslanik naše države v Bruxellesu, je imenovan za člana naše komisije za izvedbo konkordata z Vatikanom.

Zagrebska odvetniška zbornica proti smrtni kazni. Odvetniška zbornica v Zagrebu, ki je na svoji seji dne 4. t. m. razpravljala o projektu novega kazenskega zakonika za našo kraljevino, je na predlog svojega predsednika soglasno sklenila, da z ozirom na stanje moderne kriminalistične vede najodločnejše odklanja v § 30. projekta predvideno smrtno kazen. Vprašanje smrtne kazni je sporno. Avstrija jo je odpravila, Nemčija in Češka sta jo zadržali. Nedavno se je posebna anketa, ki jo je priredil „Republikanski Hlasatel“ v Pragi, po večini izrekla za smrtno kazen.

Odvetnik med govorom umrl. V Lorientu na Francoskem je zadela kap odvetnika Bertica ravno med njegovim govorom, ko je pred sodiščem zagovarjal nekega morilca. Razprava je bila seveda takoj preložena, da novi odvetnik preštudira ves sodbeni materijal.

—o—